

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

Затверджено
На засіданні кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри

доц. В.С. Корнят

Силабус з навчальної дисципліни
«Менеджмент соціальної роботи»,
що викладається в межах ОПП першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 231 Соціальна робота

Львів 2022 р.

Назва дисципліни	Менеджмент соціальної роботи
Адреса ви дисципліни	вул. Туган-Барановського,7, 79005 Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	факультет педагогічної освіти, кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 «Соціальна робота», спеціальність 231 «Соціальна робота».
Викладачі дисципліни	доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, канд. пед. наук, доцент Мищишин Ірина Ярославівна
Контактна інформація викладачів	iryna.myshchyslyn@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	середа, 14:00–15:00 год. В он-лайн режимі за допомогою Skype, Teams, Zoom або подібних ресурсів. Для погодження часу додаткових он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/menedzhment-sotsialnoi-roboty
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Менеджмент соціальної роботи» є нормативною дисципліною зі спеціальності 231 Соціальна робота для освітньої програми бакалавра, яка викладається в 5 семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською кредитно-трансферною системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	<p>Курс розроблений для студентів освітнього рівня бакалавр факультету педагогічної освіти. Викладання курсу спрямоване на набуття студентами ґрунтовних знань та умінь, необхідних для здійснення успішної управлінської діяльності в галузі соціальної роботи. У курсі представлено огляд теоретичних управлінських концепцій, принципів, методів, нормативних засад, технологічних процесів та інструментів менеджменту соціальної роботи й створено умови для формування умінь і навичок, необхідних для практичної діяльності майбутніх керівників галузі соціальної роботи.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативні та організаційні засади менеджменту соціальної роботи. 2. Специфіка професійної діяльності менеджера соціальної роботи. <p>У першому модулі розглянуто сутність менеджменту як науки і професійної діяльності, структуру та види соціальних організацій, принципи, закономірності, функції та методи менеджменту соціальної роботи,</p> <p>У другому модулі студенти вивчатимуть змістові та процедурні особливості організації управлінської діяльності у сфері соціальної роботи: способи прийняття управлінських рішень та методи менеджменту соціальної роботи, питання кадрового забезпечення соціальної роботи, види соціальних проєктів та програм у системі менеджменту соціальної роботи, особливості створення та проведення рекламних компаній організаціями соціальної сфери.</p> <p>У третьому модулі висвітлено специфіку налагодження інтерперсональної взаємодії в управлінні: стилі, стратегії, комунікативні особливості діяльності менеджера соціальної роботи; причини і типи психологічних ризиків у професійній діяльності управлінця, явище мобінгу, передумови, ознаки, етапи професійного вигорання, шляхи запобігання та корекції набутих деструкцій.</p>

<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Метою викладання навчальної дисципліни "Менеджмент соціальної роботи" є набуття студентами професійної компетентності для здійснення успішної управлінської діяльності в сфері соціальної роботи.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни "Менеджмент соціальної роботи" є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формування у студентів знань про сутність, мету, завдання, принципи, методи, критерії якості управлінської діяльності в сфері соціальної роботи; • формування знань, умінь та навиків планування, організації, контролю управлінської діяльності у закладах соціальної роботи, підвищення конкурентоспроможності закладів; • набуття студентами умінь аналізу управлінських рішень та діяльності, вибір та застосування найбільш ефективних стратегій та стилів управління, запобігання професійним ризикам, мобінгу; • оволодіння прийомами впровадження інновацій, організаційної та управлінської культури сучасного менеджера соціальної роботи.
<p>Література для вивчення дисципліни курсу</p>	<p style="text-align: center;">Базова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Володченко Ж.М. Менеджмент соціально-педагогічної роботи [Текст] : навч.-метод. посіб. / Ж. М. Володченко ; Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. - Ніжин : НДУ ім. Миколи Гоголя, 2013. - 166 с. 2. Главацька О.Л. Менеджмент соціальної роботи: Курс лекцій / Тернопіль, ТДПУ, 2009. – 65 с. 3. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Менеджмент соціальної роботи: Теорія і практика: Навч. посіб. – К., 2007. 4. Лехолетова М. Методи менеджменту соціальної роботи у діяльності соціального працівника // Соціальна робота та соціальна освіта. - 2021. - Вип. 2(7). - С.51-60. 5. Менеджмент соціальної сфери : навч. посіб. / Д.Г. Кучеренко, О.В. Мартинюк, К., 2010 – 221 с. 6. Тимошко Г. М. Менеджмент соціальної роботи: навчальний посібник. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2011. – 308 с.. - 101. 7. Управлінські аспекти соціальної роботи: Курс лекцій / М.Ф. Головатий. – К.: МАУП, 2004. – 368 с. <p style="text-align: center;">Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Бутиліна О., Євдокимова І. Самоменеджмент соціального працівника як управлінське завдання. Соціальна робота та соціальна освіта. 2021. 1(6). С. 5–12. 9. Менеджмент соціальної роботи : навч. посіб. для студентів спеціальності "Соціальна робота", "Соціальна педагогіка" / Є.Г. Дедов ; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка", 2012. 10. Навчально-практичний органайзер з курсу "Менеджмент соціальної роботи" : навч.-метод. посіб. / [Т.А. Тернавська, Я.М. Раєвська, Ж.В. Мельник], Кам'янець-Подільський, 2020. 11. Соціальна робота. Менеджмент соціальної роботи: Навч. посіб. / Ред. В.П. Андрущенко. – К.: ДЦССМ, 2003. – 277с. 12. Хоронжий А.Г. Основи соціального управління: Курс лекцій. Навчальний посібник. / А.Г. Хоронжий. – Львів: Магнолія плюс, 2006. – 220 с. 13. Шендеровський К.С. Тактичний менеджмент соціальної служби: Посібник для керівників соціальних служб. – К., 2011.
<p>Обсяг курсу</p>	<p>Денна форма навчання: 90 год, з яких 64 год аудиторних занять, з них 32 год лекцій, 32 год семінарсько-практичних занять, та 26 год самостійної роботи</p> <p>Заочна форма навчання: 90 год, з яких 20 год аудиторних занять, з них 8 год лекцій, 12 год семінарсько-практичних занять, та 70 год самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати</p>	<p>ЗК 1, 14, 15 ФК 8, 9, 10, 12, 14, 17</p>

<p>навчання</p>	<p>ПРН 5, 7, 12, 16, 18, 23</p> <p>В результаті вивчення курсу студенти зможуть досягти таких результатів:</p> <p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • шляхів визначення мети управлінської діяльності, прийняття і реалізації доцільних управлінських рішень; • ефективних стратегій управлінської діяльності у сфері соціальної роботи; • принципів управління, налагодження співпраці, командної роботи, делегування повноважень; <p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • оформляти необхідну документацію, здійснювати управління персоналом, готувати матеріали соціальних програм, проєктів, рекламних компаній, оформляти розпорядження, вести документацію; • аналізувати та оцінювати діяльність соціальної служби чи організації, здійснювати внутрішній контроль, перевіряти якість соціальної роботи, вносити корективи, обирати й втілювати ефективні управлінські стратегії; <p>Комунікація:</p> <ul style="list-style-type: none"> • організувати спілкування з керівниками і колегами із застосуванням найбільш продуктивних прийомів й технік; • запобігати й вирішувати конфлікти в професійному середовищі закладу соціальної роботи; <p>Автономія та відповідальність:</p> <ul style="list-style-type: none"> • забезпечувати умови для розвитку партнерства та командної роботи, впроваджувати супервізію та консультування; • запобігати мобінгу та професійному вигорянню соціальних працівників, працювати над подоланням проявів професійних деструкцій.
<p>Ключові слова</p>	<p>управління соціальною роботою, соціальна організація, керівництво, управлінське рішення, принципи, методи, стратегії, стилі управління, менеджер соціальної роботи.</p>
<p>Формат курсу</p>	<p>очний/заочний</p>
<p>Теми</p>	<p>Наведено у табл. 1</p>
<p>Підсумковий контроль, Форма</p>	<p>іспит у кінці семестру, письмовий у формі тестів</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Психологія особистості, загальна та соціальна педагогіка, теорія соціальної роботи, соціальна робота в центрах соціальних служб.</p>
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використані під час викладання</p>	<p>лекції, мультимедійні презентації, ілюстрування, демонстрування, дискусія, пояснення, евристична бесіда, стимулювання пізнавального інтересу, мотивування, розв'язування задач, робота в групах, методи контролю і самоконтролю: тестування, усне і письмове опитування, письмове виконання завдань для самостійної роботи</p>
<p>Необхідне Обладнання</p>	<p>персональний комп'ютер із програмним забезпеченням, проєктор</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • робота на практично-семінарських заняттях; 16 занять, на одному занятті максимально студент може отримати 2 бали. максимальна кількість – 30 балів; 30% семестрової оцінки; Перше заняття має ознайомлювальний характер, не передбачає оцінювання. • контрольні заміри (модульні контрольні роботи): максимальна кількість

	<p>– 20 балів; 20% семестрової оцінки; Передбачено два тестування по 10 балів.</p> <ul style="list-style-type: none"> • підсумковий іспит – 50 балів; 50% семестрової оцінки. <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані за роботу на практично-семінарських заняттях, проміжному модульному контролю, (тестуванні). При цьому обов'язково враховуються активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання та ін.</p> <p>Критерії оцінювання усних відповідей:</p> <p>2б. – змістовна, логічна відповідь, наявність аргументованих суджень, власних прикладів.</p> <p>1б. – студент демонструє розуміння основних теоретичних положень, допускає помилки, відчуває труднощі в пошуку прикладів чи аргументів.</p> <p><i>завдань для самостійної роботи:</i></p> <p>1б. – змістовність, логічність, аргументованість представлених міркувань, наявність авторських суджень;</p> <p>1б. - повнота висвітлення питання.</p> <p><i>тестових завдань у проміжному, підсумковому контролі</i></p> <p>1 або 2 бали визначено відповідно до типу завдань.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Забороняється плагіат, пропуски навчальних занять без поважних причин. Письмове виконання завдань для самостійної роботи передбачене у межах практично-семінарських занять, що унеможливорює порушення норм академічної етики.</p>
<p>Питання на іспит</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про управління, керівництво, менеджмент. 2. Історичний досвід розвитку теорії і практики управління. 3. Поняття про соціальне управління. 4. Історичні передумови виникнення менеджменту як науки управління. 5. Характеристика школи наукового управління (Ф. Тейлор, Л. Гільберт, Г. Форд). 6. Класичний напрям менеджменту та його складові (М. Вебер, А. Файоль). 7. Гуманістичний менеджмент: основні ідеї й складові (Е. Мейо, Д. Карнегі, А. Маслоу, Мак Грегор). 8. Емпірична школа менеджменту. 9. Типи менеджерів за теорією «Х», «У» Мак Грегора. 10. Проблеми сучасного менеджменту. 11. Сучасні підходи до менеджменту. 12. Національні та культурні особливості управлінських систем. 13. Організація соціальної сфери: характеристики, структура, типи. 14. Поняття об'єкту та суб'єкту у менеджменті соціальної роботи 15. Фактори впливу, атрибути соціальної організації. 16. Компоненти в соціальній організації. 17. Закономірності вдосконалення менеджменту соціальної роботи 18. Поняття про принципи управлінської діяльності, їх класифікація. 19. Характеристика принципів управління. 20. Аналіз принципів психології управління. 21. Планування та організування менеджменту соціальної роботи. 22. Мотиваційна функція менеджменту соціальної роботи. 23. Контроль у системі менеджменту соціальної роботи. 24. Сутність та класифікація управлінських рішень. 25. Моделі й технологія прийняття управлінських рішень.

26. Процедура прийняття й типи управлінських рішень: імпульсивні, з ризиком, урівноважені, обережні, інертні.
27. Облік та контроль виконання управлінських рішень.
28. Причини прийняття невдалих управлінських рішень
29. Характеристика методів менеджменту соціальної роботи.
30. Організація кадрової політики в соціальній службі.
31. Поняття «кадровий потенціал» та взаємозв'язок з іншими поняттями кадрової політики у соціальній роботі.
32. Інтеграційна модель мотиваційного управління кадрами в соціальній сфері.
33. Сучасні методи оцінювання кадрового потенціалу.
34. Атестація працівників соціальної сфери.
35. Менеджмент соціальної роботи як інструмент соціальної політики (державної, регіональної, місцевої).
36. Історичні та сучасні аспекти формування системи соціальних послуг в Україні. Правові засади функціонування.
37. Повноваження центральних та місцевих органів влади щодо організації надання соціальних послуг.
38. Функції та складові системи соціального обслуговування.
39. Недержавний сектор надавачів соціальних послуг.
40. Поняття і сутність соціальної реклами
41. Основні завдання та функції соціальної реклами
42. Особливості створення реклами організаціями соціальної сфери
43. Соціальна реклама на телебаченні, радіо та в мережі Інтернет
44. Поняття про стилі керівництва. Типи управління: розімкнуте, замкнуте, змішане.
45. Характеристика типів управлінської поведінки Роберта Блейка і Джейн Моуто.
46. Характеристика автократичного стилю управління менеджера соціальної роботи.
47. Характеристика демократичного стилю управління менеджера соціальної роботи.
48. Характеристика ліберального стилю управління менеджера соціальної роботи.
49. Стилi комунікативної взаємодії менеджера соціальної роботи.
50. Основні вимоги до менеджерів соціальної роботи.
51. Критерії оцінки якості керівництва.
52. Типові помилки керівників.
53. Функції і параметри спілкування.
54. Прийоми рефлексивного і емпативного слухання.
55. Характеристика типів ділових співрозмовників.
56. Прийоми підвищення ефективності спілкування.
57. Невербальні засоби спілкування.
58. Рефлексивне й нерефлексивне слухання.
59. Організація та ведення ділових переговорів.
60. Конфлікти у професійному середовищі соціальної сфери: причини і типи.
61. Стратегії запобігання та врегулювання конфліктної взаємодії в менеджменті соціальної роботи.
62. Організація командної роботи у соціальній сфері.
63. Супервізія та консультування в менеджменті соціальної роботи.

	<p>64. Передумови виникнення та етапи перебігу професійних стресів.</p> <p>65. Способи подолання стресових ситуацій.</p> <p>66. Прийоми раціональної психотерапії.</p> <p>67. Мобінг як форма організованого цькування й системного психологічного тиску в професійній сфері управління.</p> <p>68. Характеристика основних форм прояву мобінгу в професійній педагогічній діяльності.</p> <p>69. Шляхи запобігання мобінгу та прийоми його подолання.</p> <p>70. Поняття про професійні кризи.</p> <p>71. Чинники, що негативно впливають на професійний та особистісний розвиток менеджера соціальної роботи.</p> <p>72. Основні симптоми, фактори та фази професійного вигорання.</p> <p>73. Професійні деструкції. Закономірності розвитку професійних деструкцій.</p> <p>74. Професійний егоцентризм.</p> <p>75. Умови ефективної профілактики синдрому професійного вигорання соціальних працівників.</p>
Опитування	Анкетування з метою оцінювання якості курсу буде здійснено після завершення курсу.

Таблиця 1

Схема курсу Менеджмент соціальної роботи»

Тиж-день	Тема занять (перелік питань)	Форма діяльності та обсяг годин	Література	Завдання	Термін виконання
1. Нормативні та організаційні засади менеджменту соціальної роботи.					
1	<p>Становлення менеджменту як теорії і практики управлінської діяльності</p> <p>1. Історичний досвід розвитку теорії і практики управління.</p> <p>2. Поняття про соціальне управління.</p> <p>3. Сучасні підходи до менеджменту</p> <p>4. Національні та культурні особливості управлінських систем.</p>	<p>Лекції – 2 год, семінар. заняття – 2 год, сам. роб. – 2 год</p>	1, 2, 3, 7, 10	<ul style="list-style-type: none"> • опрацювати літературу, • засвоїти основні питання теми: «керівництво і управління», «соціальне управління», «менеджмент соціальної роботи», • з'ясувати основні проблеми сучасного менеджменту соціальної роботи. 	1 тиждень
2	<p>Науково-теоретичні основи менеджменту соціальної роботи</p> <p>1. Організація соціальної сфери: характеристики, структура, типи.</p> <p>2. Поняття об'єкту та суб'єкту у менеджменті соціальної роботи</p> <p>3. Фактори впливу, атрибути та компоненти в соціальній організації.</p> <p>4. Закономірності вдосконалення менеджменту соціальної роботи</p>	<p>Лекції – 2 год, практ. заняття – 2 год, сам. роб. – 2 год</p>	1, 2, 5, 7, 11	<ul style="list-style-type: none"> • опрацювати літературу, • засвоїти основні питання теми, • з'ясувати основні фактори впливу та компоненти і соціальної організації; • проаналізувати закономірності вдосконалення менеджменту соціальної роботи, визначити пріоритетні; • навчитись враховувати закономірності у практиці менеджменту соціальної роботи. 	1 тиждень
3	<p>Принципи менеджменту соціальної роботи</p> <p>1. Поняття про принципи управлінської</p>	<p>Лекції – 2 год,</p>	2, 3,	<ul style="list-style-type: none"> • опрацювати літературу, • з'ясувати основні правила реалізації принципів управ- 	1 тиждень

	діяльності, їх класифікація. 2. Характеристика принципів управління. 3. Аналіз принципів психології управління.	практ. заняття – 2 год, сам. роб. 2 год	5, 8, 10	лінійна в соціальній роботі, • визначати сутність психологічних принципів управління, • навчитись застосовувати принципи управління на практиці.	
4	Функції менеджменту соціальної роботи 1. Планування та організування менеджменту соціальної роботи. 2. Мотиваційна функція менеджменту соціальної роботи. 3. Контроль у системі менеджменту соціальної роботи.	Лекції – 2 год, практик. заняття – 2 год, сам. роб. – 2 год	2, 4, 6, 10, 11	• опрацювати літературу, • засвоїти основні питання теми: «планування», «організація», «мотивація», «контроль»; • проаналізувати цикл Шухгарта-Демінга; • з'ясувати особливості реалізації функцій менеджменту в соціальній сфері; • встановити основні шляхи мотивування працівників, визначити специфіку формування зовнішніх та внутрішніх мотивів та їх значущість.	1 тиждень
5	Управлінські рішення та методи менеджменту соціальної роботи 1. Сутність та класифікація управлінських рішень. 2. Моделі й технологія прийняття управлінських рішень. 3. Облік та контроль виконання управлінських рішень. Причини прийняття невдалих управлінських рішень 4. Методи менеджменту соціальної роботи.	Лекції – 2 год, практик. заняття – 2 год, сам. роб. – 2 год	1, 3, 5, 6, 8, 9	• усвідомити сутність поняття «управлінське рішення» • визначити передумови, стратегії та особливості процедури формування управлінських рішень; • усвідомити умови застосування різноманітних технологій ухвалення управлінських рішень; • навчитись застосовувати методи менеджменту соціальної роботи.	1 тиждень
6	Кадрове забезпечення соціальної роботи 1. Організація кадрової політики в соціальній службі. 2. Поняття «кадровий потенціал» та взаємозв'язок з іншими поняттями кадрової політики у соціальній роботі 3. Інтеграційна модель мотиваційного управління кадрами в соціальній сфері 4. Сучасні методи оцінювання кадрового потенціалу 5. Атестація працівників соціальної сфери	Лекції – 2 год, практик. заняття – 2 год, сам. роб. – 1 год	1, 4, 5, 8, 9	• усвідомити основні завдання роботи з кадрами в соціальній роботі; • проаналізувати особливості формування соціальної політики в нашій країні; • навчитись застосовувати методи оцінювання кадрового потенціалу; • з'ясувати процедуру та вимоги щодо атестації працівників соціальної сфери у нашій країні та за кордоном.	1 тиждень
7, 8	Система соціального обслуговування та соціальних служб в Україні 1. Історичні та сучасні аспекти формування системи соціальних послуг та служб в Україні. Правові засади функціонування. 2. Повноваження центральних та	Лекції – 4 год, практик. заняття – 4 год, сам. роб. –	1, 2, 3, 5, 7	• з'ясувати основні питання теми; • прокласифікувати повноваження органів центральної та місцевої влади у сфері соціальної роботи, ієрархію та правові аспекти діяльності; • визначити історичні аспекти	2 тижні

	місцевих органів влади щодо організації надання соціальних послуг. 3. Функції та складові системи соціального обслуговування. 4. Недержавний сектор надавачів соціальних послуг.	3 год		формування традицій соціальної роботи в Україні; • Проаналізувати мережу громадських організацій в системі соціальної роботи в Україні.	
9	Соціальна реклама в менеджменті соціальної роботи 1. Поняття і сутність соціальної реклами 2. Основні завдання та функції соціальної реклами 3. Особливості створення реклами організаціями соціальної сфери 4. Соціальна реклама на телебаченні, радіо та в мережі Інтернет	Лекції – 2 год, практ. заняття – 2 год, сам. роб. – 2 год	1, 3, 4, 8, 10	• Усвідомити значення рекламних компаній для розвитку конкурентної організації соціальної роботи; • Визначити основні завдання та перспективи успіху рекламних компаній; • Формування навичок застосування інформаційних технологій для просування рекламних компаній; • Визначити фейкову інформацію, маніпуляційні прийоми в інформаційному середовищі соціальної сфери.	1 тиждень
2. Специфіка професійної діяльності менеджера соціальної роботи.					
10	Особа керівника у сфері соціальної роботи 1. Поняття про стилі керівництва. 2. Характеристика типів управлінської поведінки Роберта Блейка і Джейн Моуто. 3. Характеристика авторитарного, демократичного, ліберального стилю управління менеджера соціальної роботи. 4. Основні вимоги до менеджерів. Критерії оцінки якості керівництва. Типові помилки керівників.	Лекції – 2 год, практ. заняття – 2 год, сам. роб. – 1 год	2, 3, 5, 7, 10, 13	• опрацювати літературу, • засвоїти основні питання теми: «стилі керівництва». «типів управлінської поведінки», «менеджер соціальної роботи», • з'ясувати особливості авторитарного, демократичного і пасивного стилю управління в соціальній роботі, • навчитись складати характеристику менеджерів за Робертом Блейком і Джейн Моуто і Д.Мак-Грегором, • обирати найбільш доцільний стиль управлінської діяльності в соціальній роботі.	1 тиждень
11	Комунікативна культура менеджера соціальної роботи 1. Стилi комунікативної взаємодії менеджера сфери соціальної роботи. 2. Функції і параметри спілкування. 3. Прийоми рефлексивного і емпативного слухання. 4. Організація та ведення переговорів у соціальній сфері.	Лекції – 2 год, практ. заняття – 2 год, сам. роб. – 2 год	1, 3, 4, 7, 10	• опрацювати літературу, • засвоїти основні питання теми: «ділове спілкування». «функції і параметри спілкування», • навчитись застосовувати прийоми рефлексивного і емпативного слухання,	1 тиждень
12	Налагодження взаємодії в управлінні соціальною роботою 1. Конфлікти у професійному середовищі: причини і типи. 2. Стратегії запобігання та врегулювання конфліктної взаємодії в	Лекції – 2 год, практ. заняття – 2 год, сам.	1, 2, 5, 6, 8, 9,	• з'ясувати типи, причини, особливості конфліктів в середовищі соціальної служби, • розв'язувати, запобігати конфліктам. • Формувати уміння та навички	1 тиждень

	менеджменті соціальної роботи. 3. Організація командної роботи у соціальній сфері. 4. Супервізія та консультування в менеджменті соціальної роботи.	роб. – 1 год	12	налагодження командної роботи в діяльності та управлінні установами соціальної роботи.	
13	Психологічні ризики в професійній діяльності менеджерів соціальної роботи 1. Передумови виникнення та етапи перебігу професійних стресів. 2. Способи подолання стресових ситуацій. 3. Прийоми раціональної психотерапії.	Лекції – 2 год, практи. заняття – 2 год, сам. роб. – 1 год	3, 5, 7, 9, 11	<ul style="list-style-type: none"> •опрацювати літературу, •засвоїти основні питання теми «професійний стрес», «професійний етикет»; •Аналізувати умови виникнення професійних стресів у менеджменті соціальної роботи; •Застосовувати прийоми раціональної психотерапії; •Навчитися запобігати та долати стресові ситуації. 	1 тиждень
14	Мобінг у професійній сфері соціальної роботи 1. Мобінг як форма організованого цюкування й системного психологічного тиску в професійній сфері управління. 2. Характеристика основних форм прояву мобінгу в професійній педагогічній діяльності. 3. Шляхи запобігання мобінгу та прийоми його подолання.	Лекції – 2 год, практи. заняття – 2 год, сам. роб. – 1 год	2, 3, 6, 7, 8, 11	<ul style="list-style-type: none"> •опрацювати літературу, •засвоїти основні питання теми: «мобінг», «харасмент», «булінг»; •з'ясувати типи, причини стресів управлінців соціальної сфери, •навчитись застосовувати способи подолання стресових ситуацій, прийоми раціональної психотерапії для соціальних працівників, норми психогігієни праці менеджера в установі соціальної роботи, •визначити особливості домінування та підпорядкування, наслідків мобінгу для соціальних працівників, •навчитись застосовувати шляхи запобігання мобінгу та прийоми його подолання. 	1 тиждень
15, 16	Професійне вигорання менеджерів соціальної роботи 1. Поняття про професійні кризи. Чинники, що негативно впливають на професійний та особистісний розвиток менеджера соціальної роботи. 2. Основні симптоми, фактори та фази професійного вигорання. 3. Професійні деструкції. Закономірності розвитку професійних деструкцій. Професійний егоцентризм. 4. Умови ефективної профілактики синдрому професійного вигорання.	Лекції – 4 год, практи. заняття – 4 год, сам. роб. – 4 год	2, 3, 4, 5, 12	<ul style="list-style-type: none"> •опрацювати літературу, •засвоїти основні питання теми: «професійні кризи соціального працівника», «професійний розвиток», «професійні деструкції», «професійний егоцентризм», •визначити особливості симптомів професійного вигорання менеджерів соціальної роботи, •з'ясувати типи, причини професійного виснаження соціальних працівників, •навчитись застосовувати ефективну профілактику синдрому професійного вигорання соціальних працівників та управлінців соціальної сфери. 	2 тижні